

Nou model organitzatiu de la XES

D'on venim i on volem anar

D'on venim?

El febrer de 2015 es va aprovar en assemblea general una nova proposta de model organitzatiu, que marcava una diferència important en relació a com havia funcionat i s'havia governat la XES fins aleshores. Des de llavors, la XES ha crescut de manera accelerada, tant en nombre d'entitats sòcies, com en vitalitat associativa (si llavors hi havia 4 xarxes locals, avui n'hi ha més de 15, per exemple). Aquest creixement, juntament amb l'increment de la notorietat de la XES com a actor sociopolític, ha posat en tensió l'estructura organitzativa vigent des de 2015, provocant disfuncions i malestars en el si de la xarxa.

És per això, que, malgrat un algun intent infructuós anterior, a la tardor de 2020 es va crear un grup de treball per a dinamitzar el procés de revisió del model organitzatiu de la XES. **El que presentem avui és fruit d'aquest treball d'un any i mig.**

Com hem arribat fins aquí?

L'elaboració de les propostes que presentem s'ha fet intentant implicar al màxim a la base social de la xarxa, especialment aquelles persones i entitats més actives a les comissions i xarxes locals.

Per fer-ho, hem anat treballant per fases, amb el lideratge del grup de treball per a l'elaboració de propostes, la Permanent per a la seva discussió i validació, i les comissions i xarxes locals per a rebre retorn i esmenes a les diferents propostes.

La diagnosi col·lectiva com a punt de partida

La primera tasca va ser l'elaboració d'una diagnosi compartida entre la major part de la base social activa. Aquesta diagnosi ens va servir per identificar quins eren els punts forts de l'actual model que ens semblava important preservar, però també quines eren les principals febleses i disfuncions.

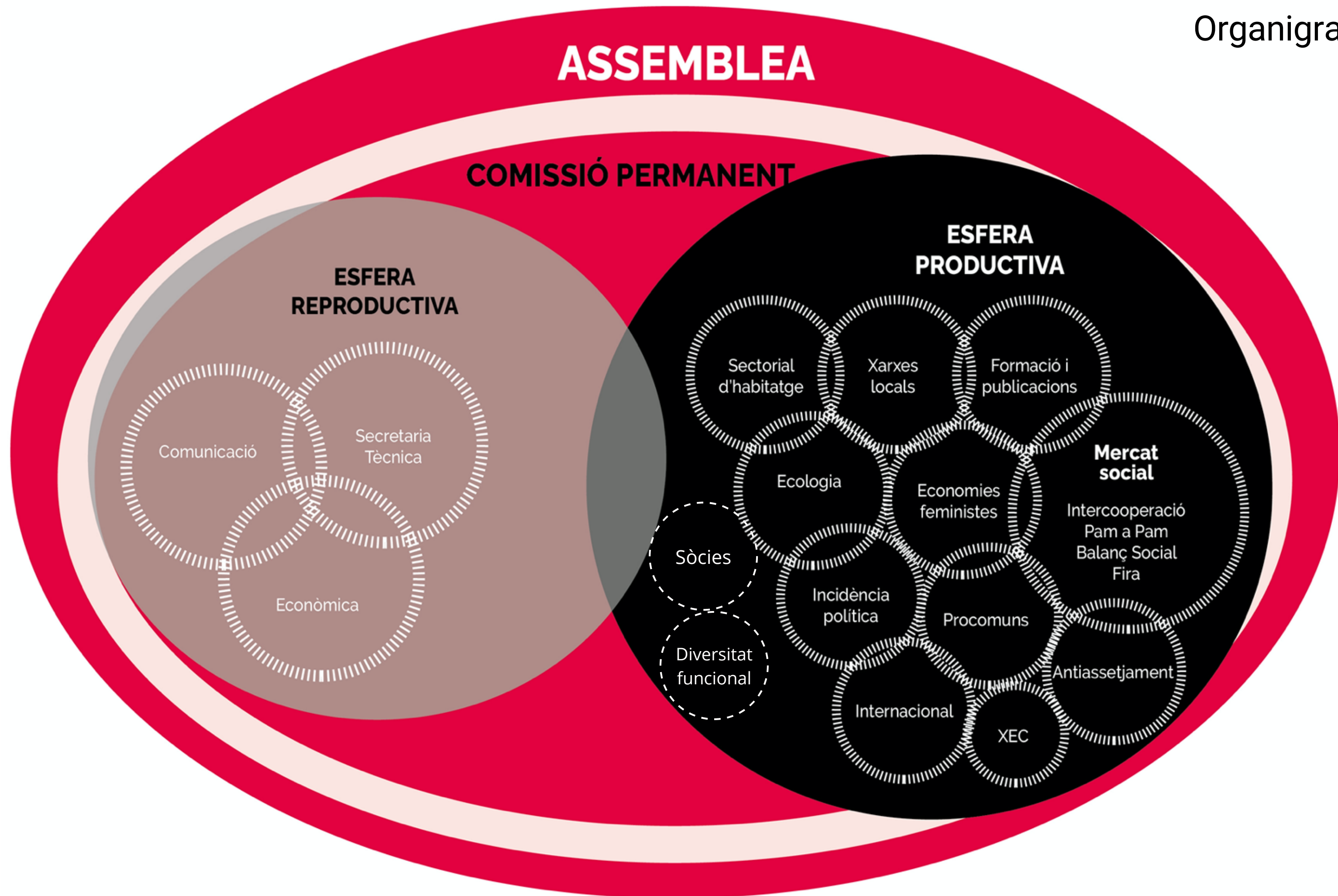
Punts forts que es mantenen:

- La proposta intenta preservar els principis compartits identificats com a punts forts de l'actual model organitzatiu:
 - Autonomia de les comissions
 - Voluntat de descentralització
 - Caràcter obert dels espais de la XES
- La consolidació d'un equip tècnic capacitats tècnicament i implicat políticament, fa que hagi millorat la coordinació interna i la capacitat de resposta política i organitzativa.

Quins aspectes vol millorar la proposta?

- La fragilitat/debilitat política de la permanent com a principal òrgan polític entre assemblees.
- Dificultat per abordar debats estratègics i per, en general, tenir major capacitat estratègica.
- La territorialització de la XES i el decalatge entre l'efervescència de xarxes locals i la governança de la XES
- Les indefinicions i asimetries entre diferents tipus de comissions.
- El pes que té cada tipologia de sòcia dins la XES i la seva governança, i la falta de participació en general.
- La perspectiva feminista dins del model organitzatiu, especialment des d'una perspectiva de cultura organitzativa.

La proposta de nou model organitzatiu per a la XES

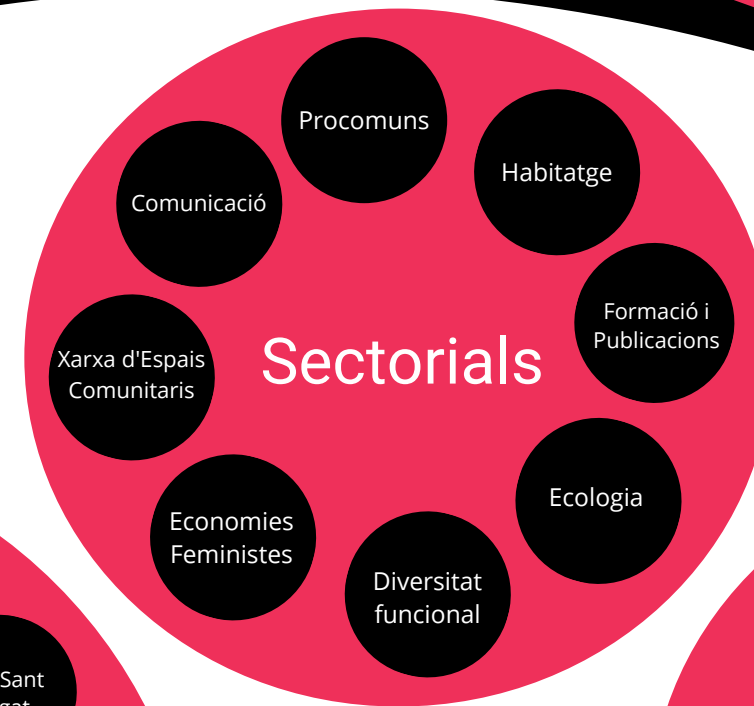
ASSEMBLEA

PERMANENT

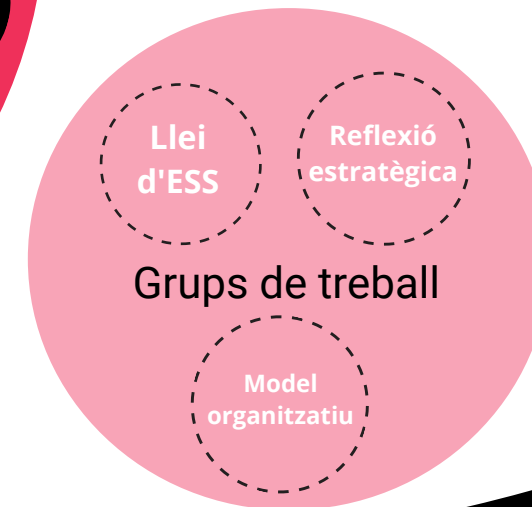
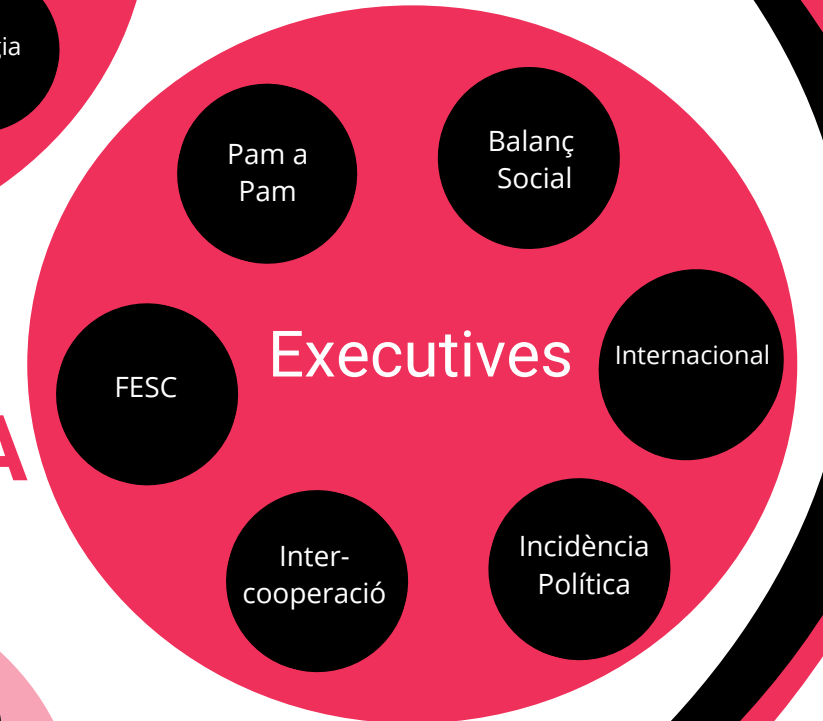
Esfera productiva

Esfera Reproductiva

TÈCNICA

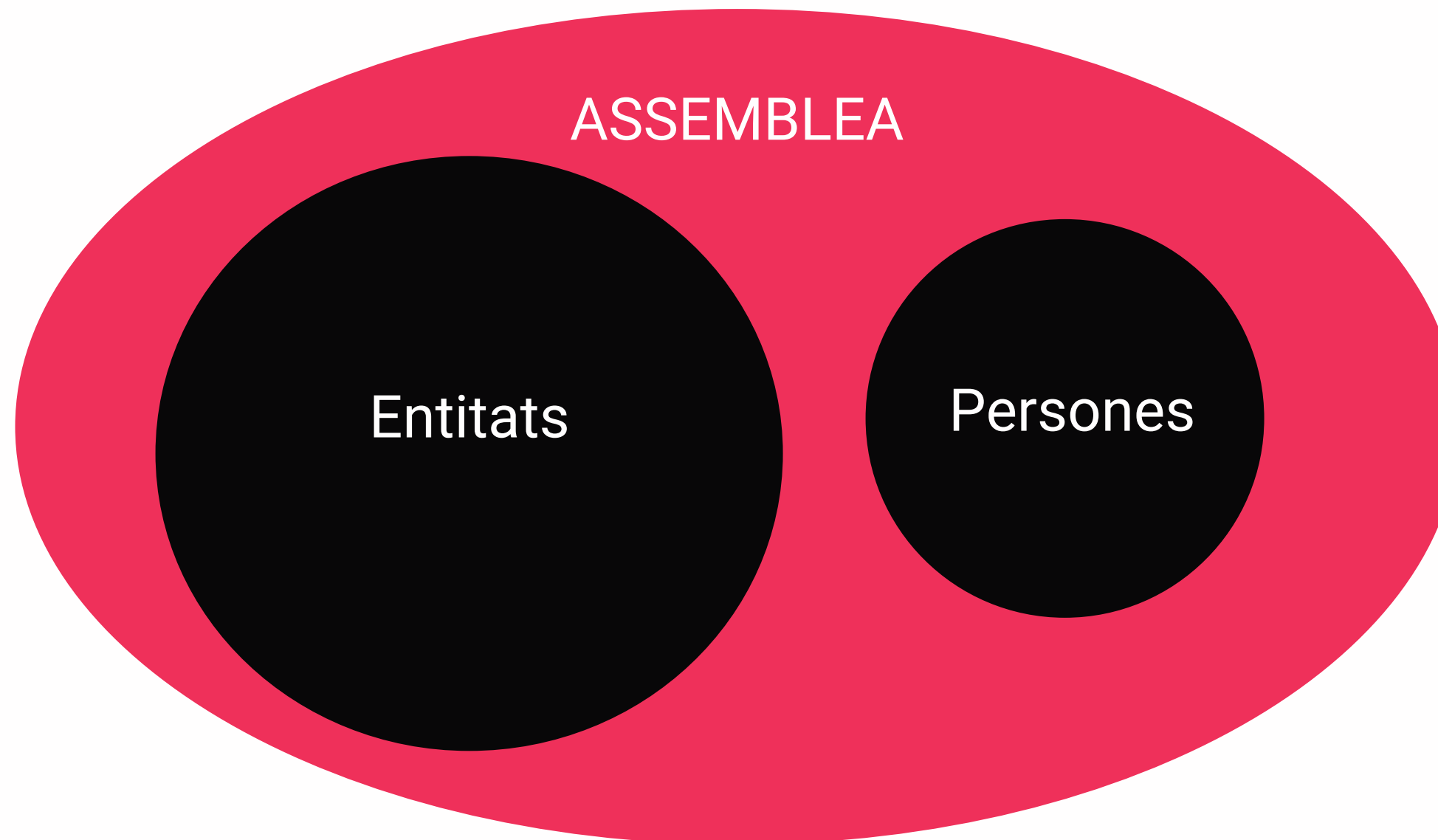
PLENÀRIA

Nou model organitzatiu XES

1a. Es mantenen les actuals tipologies de sòcies, que poden ser de dos tipus: entitat sòcia o persona sòcia.

Aquesta tipologia de sòcies són les que ostenten els drets polítics i participen de manera directa a l'**Assemblea General**, principal òrgan de governança de la XES.

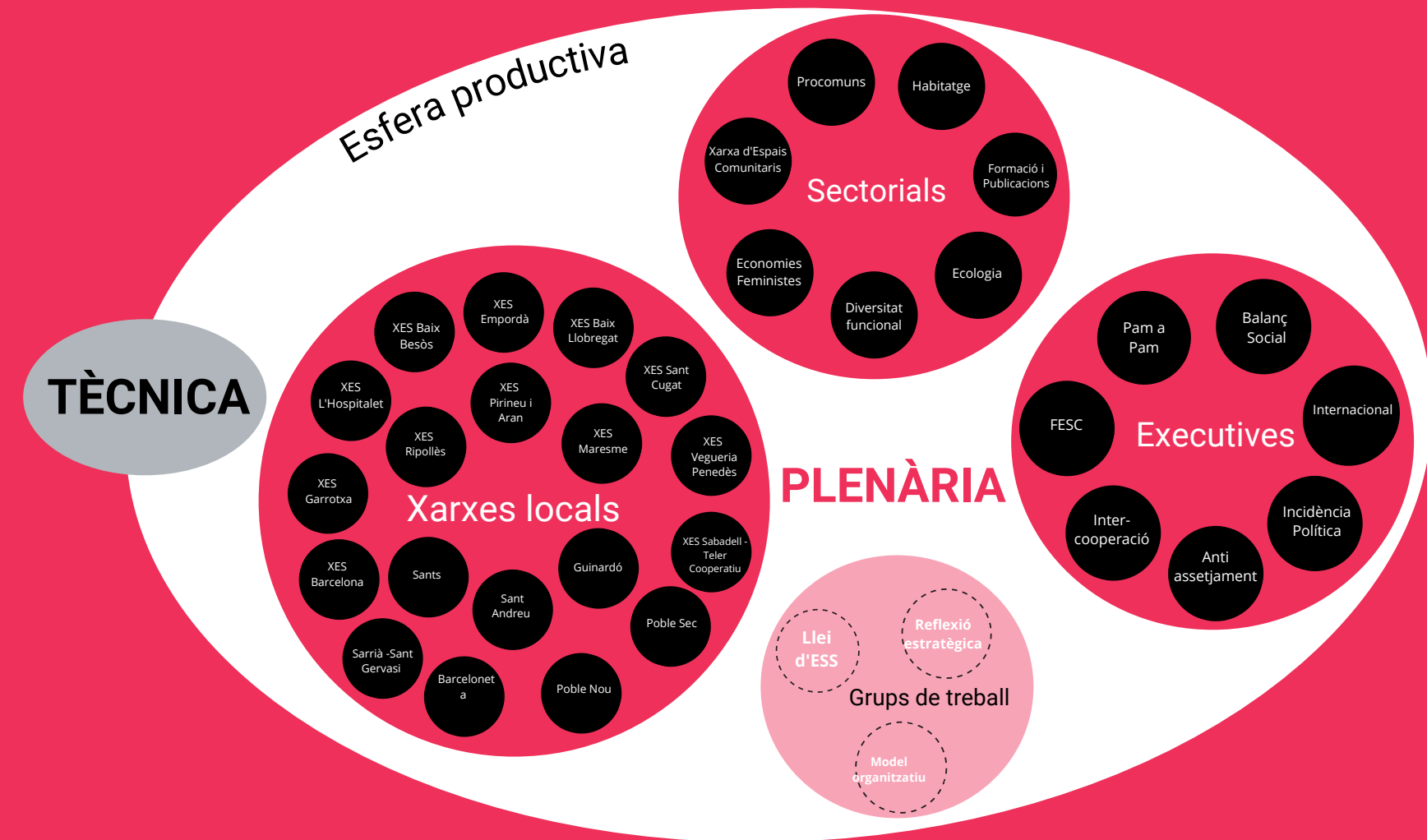
Nou model organitzatiu XES

2a. Es defineixen tres fórmules organitzatives de la base social: les comissions executives, les comissions sectorials i les xarxes locals.

- Les **sectorials** són comissions on les entitats i persones sòcies s'agrupen en base a l'interès per promoure o impulsar un sector d'activitat determinat.
- Les **executives**, són comissions on les entitats i persones sòcies s'agrupen en base a l'interès per executar una funció o projecte (l'èmfasi està en el tipus d'activitat, i no tant el sector en què s'intervé).
- Una **xarxa local** és una agrupació d'entitats i persones en un territori concret (municipi, comarca, barri...) que s'articulen amb la voluntat d'impulsar l'ESS i esdevenir el referent territorial de l'ESS.

3a. Es vol cohesionar i reforçar el paper de la base social activa, és a dir, comissions sectorials, comissions executives i xarxes locals.

- Per això es crea la **Plenària de xarxes locals i comissions**, com a espai de **debat i socialització** entre la base social activa, que es preveu que es reuneixi entre 4 i 6 vegades l'any. Aquesta plenària **és oberta**, però serà desitjable com a mínim la participació de membres de la Permanent, membres de totes les comissions i xarxes locals i membre de la Comissió Tècnica.
- També es preveu la creació d'un **cens d'activistes** vinculat a la Plenària, que pugui servir perquè la Permanent faci consultes virtuals sobre decisions a prendre a curt termini.

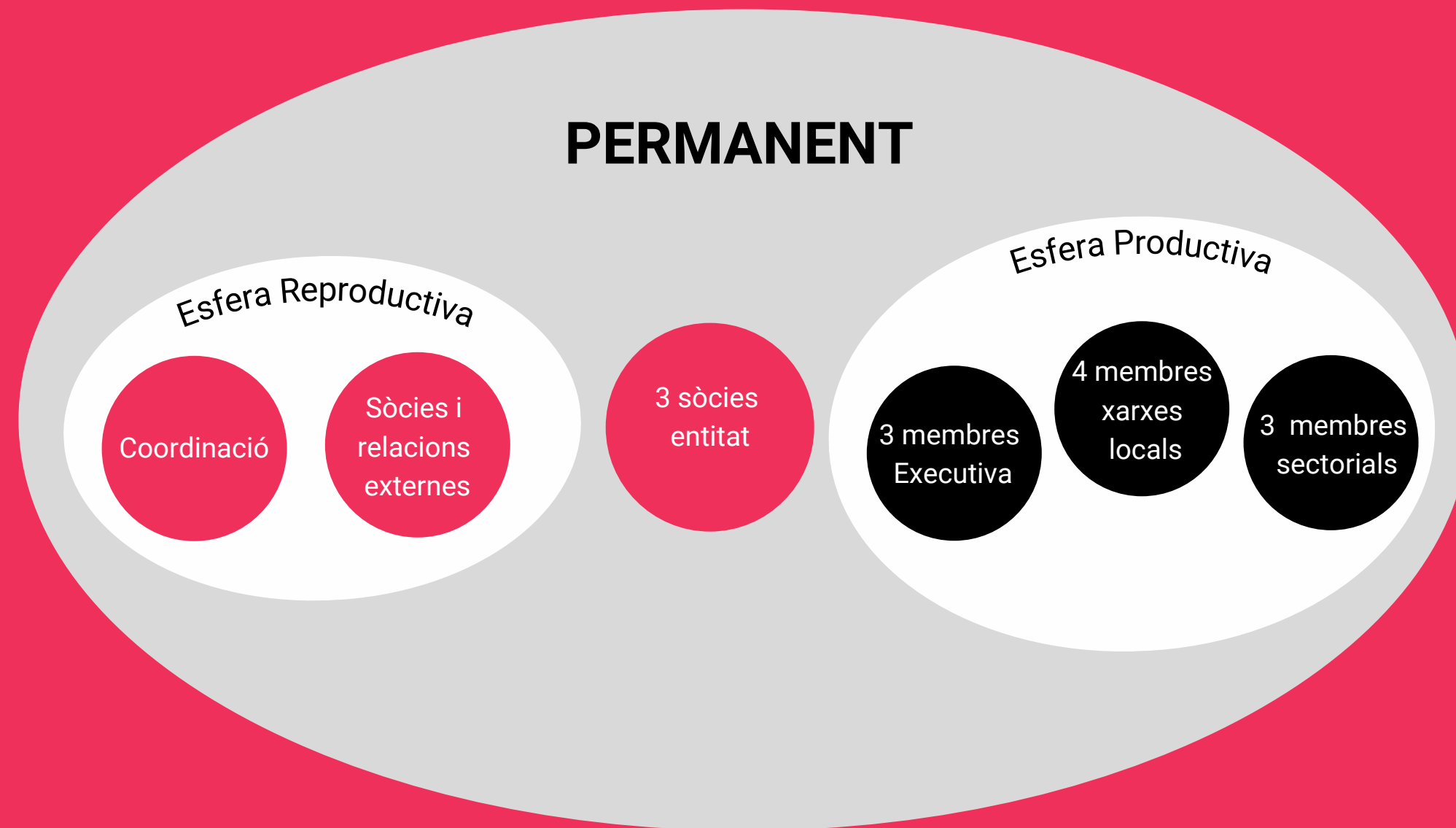
Nou model organitzatiu XES

4a. La Permanent segueix sent el principal òrgan de governança entre assemblees. Aquesta es reformula per donar-li més estabilitat i capacitat d'iniciativa política; passa a estar composta per 13 membres escollides per assemblea, la majoria de les quals ha d'estar vinculada a alguna comissió o xarxa local.

L'elecció s'ha de regir per aquests criteris:

- Composició per tipus de base social:
 - 4 membres de xarxes locals.
 - 3 membres de les de comissions sectorials.
 - 3 membres de les comissions executives.
 - 3 membres d'entitats sòcies sense vinculació a comissions o xarxes.
- 75% sòcies entitats i 25% sòcies individuals (que sempre hauran d'estar vinculades a alguna Xarxa Local)
- Forquilla entre el 60% i 40% com a mínim de dones.

Es limita l'assistència de persones tècniques a la Permanent als rols de secretaria, coordinació general i coordinació de xarxes locals.

Nou model organitzatiu XES

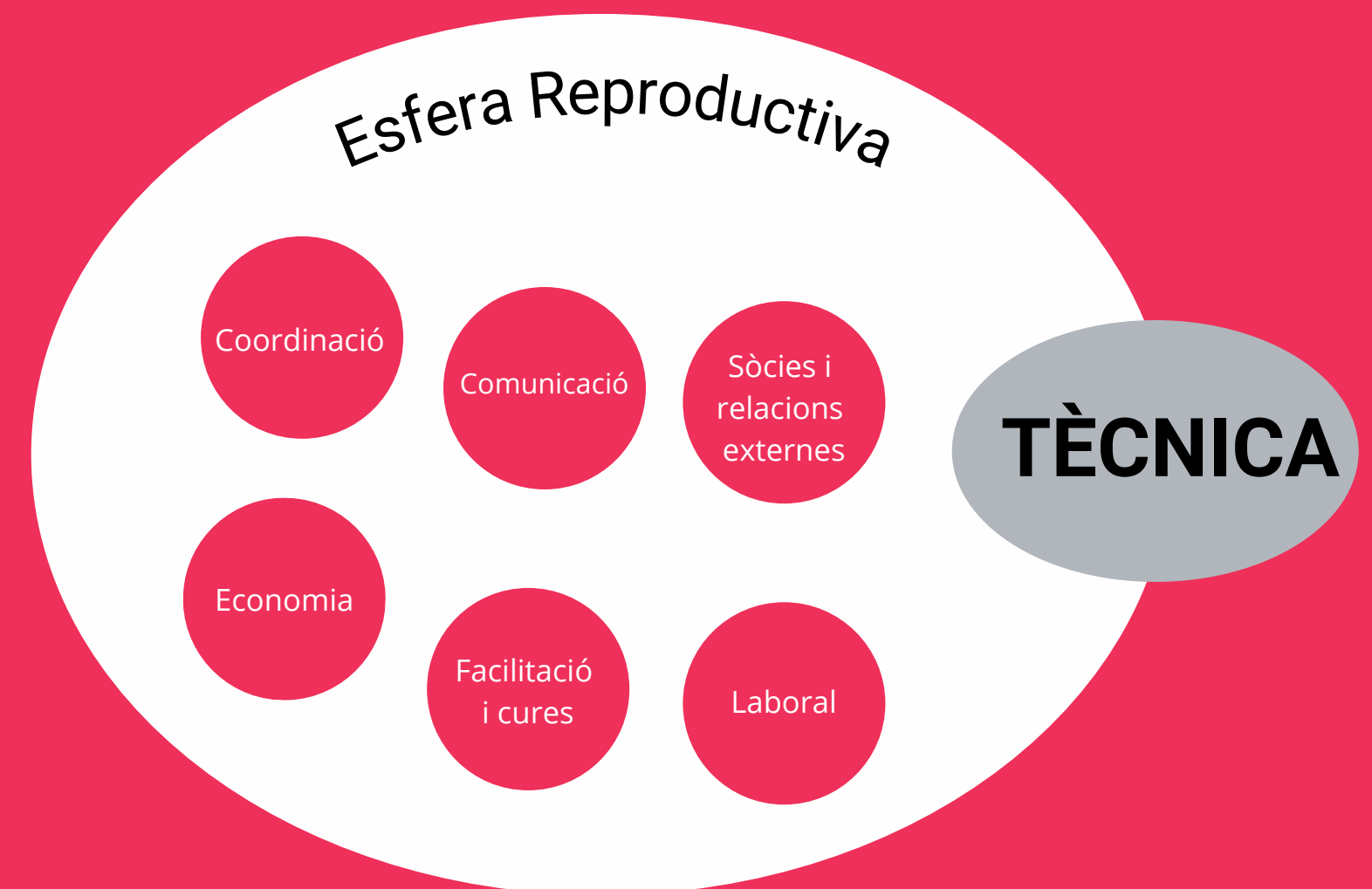
5a. Es manté la diferenciació entre l'esfera reproductiva i l'esfera productiva de la xarxa. Entenem l'esfera reproductiva com aquell conjunt de treballs enfocats a garantir la reproducció de la organització en el temps i que, generalment, tenen poca visibilitat i, per tant, una incidència molt interna. L'esfera productiva, en canvi, la componen les comissions executives i sectorials i les xarxes locals, ja que produeixen contingut i activitats de la xarxa, amb una clara vocació d'incidència i construcció de propostes a l'esfera pública.

6a. L'esfera reproductiva estaria composta per aquests rols:

- Coordinació general
- Relacions externes
- Secretaria tècnica
- Economia i administració
- Comunicació
- Coordinació xarxes locals

I per aquests grups de treball estables:

- Laboral
- Economia
- Facilitació i Cures

Nou model organitzatiu XES

7a. La coordinació tècnica del treball a les 2 esferes (productiva i reproductiva) es duu a terme, principalment, a través de la Comissió Tècnica.

Aquesta comissió reuneix totes les persones tècniques, juntament amb una representant política de la permanent, per gestionar el dia a dia de l'entitat. Dins de la Comissió Tècnica, hi ha unes persones responsables de la **coordinació general** de l'entitat, amb funcions com suport tècnic a la representació institucional, seguiment econòmic i laboral, seguiment d'acords i processos i gestió de local i equips.

8a. El grup de treball de Facilitació i Cures i la cultura organitzativa.

Es reconeix la necessitat d'avançar cap a una cultura organitzativa que **fomenti una participació inclusiva** i diversa, que millori la **qualitat dels lideratges** i que transversalitzï la perspectiva de gènere al dia a dia de l'organització. Per fer-ho, es crea el grup de treball de Facilitació i Cures, amb assignació pressupostària i dedicació tècnica. Aquest grup haurà de promoure:

- La facilitació en els espais col·lectius.
- La prevenció i abordatge dels conflictes.
- La participació acollidora i lideratges democràtics.
- La incorporació de la perspectiva de gènere a l'organització.
- Mesures per garantir la diversitat i la multiculturalitat.

9a. Actualització i harmonització reglamentària.

S'ha fet una feina d'actualització de tot el cabal regulatori que s'havia anat elaborant des de 2015. En aquest sentit, tant els protocols de constitució i funcionament de xarxes locals i comissions sectorials, queda integrat dins del Reglament de Règim Intern (RRI), on es recull la **reglamentació específica** per cada una de les tres formes de base social: **executives, sectorials i xarxes locals**.

També s'ha incorporat al RRI, en format d'annex, el **Protocol d'Incompatibilitats**, document que regula la prevenció i resolució de possibles situacions de conflicte d'interès en el si de la xarxa, i el **Protocol per a la prevenció, detecció i abordatge de l'assetjament sexual**, per raó de gènere, d'identitat expressió de gènere, o de preferència sexual; i el **Protocol de participació en actes no paritaris**.

Nou model organitzatiu XES

10a. S'ha definit un document de Règim Econòmic de la XES, on s'estableixen els criteris de planificació econòmica de l'entitat, així com el sistema de càlcul per a l'establiment de les quotes per a les persones i entitats sòcies.

- Cal destacar la incorporació del criteri d'**autofinançament de les xarxes locals**, a través de la gestió directa del **30% de les quotes** de les entitats que operen al seu territori (amb l'objectiu d'arribar al 40%).

11a. S'elaboraran Plans Estratègics de 4 anys, que permetin definir uns objectius generals i uns eixos de treball, que siguin els que orienten l'elaboració dels plans de treball de cada comissió i que permeten articular un pla de treball anual de la XES en conjunt, no com a suma dels plans de treball de les comissions, sinó al revés.

- A més, per a les decisions estratègiques que requereixin un procés d'elaboració de contingut i deliberació important, la Permanent pot crear **grups de treball** per a tal fi, per agilitzar l'elaboració de propostes que facilitin la presa de decisions a la Permanent.
- Es preveu també la celebració de **Congressos** -cada dos anys o més- amb l'objectiu de generar debat i contingut polític de l'Economia Social i Solidària en conjunt i, per tant, no necessàriament circumscrit a la pertinença a la XES.

Gràcies!